

Τίτλος μαθήματος	Ταυτότητες και ελληνική γλώσσα στη Διασπορά				
Κωδικός μαθήματος	DLINTER507				
Τύπος μαθήματος	Επιλογής				
Επίπεδο	Μεταπτυχιακό				
Έτος / Εξάμηνο	1ο ή 2ο έτος / 2ο ή 3ο εξάμηνο				
Διδάσκοντες	Καθ. Κώστας Ντίνας Δρ Άννα Χατζηπαναγιωτίδου				
ECTS	10	Διαλέξεις	13	Εργαστήρια / βδομάδα	0
Σκοπός και στόχοι του μαθήματος	<p>Η ελληνόγλωσση εκπαίδευση στη διασπορά έχει πάνω από 100 χρόνια ιστορία. Η διατήρηση της Ελληνικής γλώσσας, ιδιαίτερα στην ιστορική διασπορά, είναι από τα πρώτα μελήματα της Πολιτείας. Σήμερα οι εστίες ελληνοκυπριακού πληθυσμού είναι διάχυτες σε όλον τον κόσμο. Αυτό που ενδιαφέρει πρωτίστως είναι η διατήρηση της ελληνικής γλώσσας και πολιτισμού αλλά και η διάχυσή τους στις τοπικές κοινωνίες.</p> <p>Είναι σκόπιμο να γνωρίζουμε ποια είναι η κατάσταση στο εξωτερικό, ιδιαίτερα στις μέρες μας που η ελληνόγλωσση εκπαίδευση διέρχεται μια μεταβατική περίοδο. Σημαντικοί παράγοντες είναι:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Η διαχείρισή της και η μετάβασή της στις νεότερες γενιές 2. Η συρρίκνωση των ομιλητών της ελληνικής γλώσσας 3. Η διαφοροποίηση στο εσωτερικό των ελληνικών κοινοτήτων 4. Η διαμόρφωση ταυτοτήτων στη Διασπορά <p>Για όλους αυτούς τους λόγους η παρέμβασή μας στις πραγματικές ανάγκες της ελληνοκυπριακής διασποράς κρίνεται απαραίτητη. Σήμερα στη Διασπορά υπάρχουν διαφορετικές ανάγκες και προσδοκίες ως προς τη συγκρότηση μιας ταυτότητας και ως προς την παρεχόμενη γλωσσική και πολιτισμική εκπαίδευση.</p> <p>Συγκεκριμένα επιχειρείται η γνωριμία με:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. τη διαμόρφωση ταυτοτήτων στη Διασπορά, 				

	<p>2. την Ελληνο-Κυπριακή διασπορά, κοινότητες, σχολεία, εκκλησία και ΜΜΕ,</p> <p>3. προγράμματα για την Ελληνική γλώσσα και τον πολιτισμό</p> <p>4. προγράμματα Σπουδών για τη Γλώσσα και εκπαιδευτικό υλικό</p> <p>Το μάθημα στοχεύει να προσελκύσει ένα ευρύτατα διαφορετικό κοινό, από δασκάλους σε σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα και την Κύπρο μέχρι εκείνους που επιθυμούν να διδάξουν στο εξωτερικό. Πρόσθετα εξειδικευμένα μαθήματα θα μπορούσαν να αναπτυχθούν στο μέλλον που θα μπορούσαν να ενθαρρύνουν την εις βάθος μελέτη αυτών των διαφορετικών πλαισίων.</p>		
Μαθησιακά αποτελέσματα	<p>Με το τέλος της διδασκαλίας του μαθήματος οι φοιτητές/φοιτήτριες αναμένεται να είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διακρίνουν και διασαφηνίζουν τον όρο «Ελληνική Διασπορά» σε επίπεδο ταυτοτήτων • Αναθεωρούν και να ασκούν κριτική σε ζητήματα σχετικά με την εθνική ταυτότητα • Εξοικειωθούν με την πραγματικότητα σχετικά με την Ελληνοκυπριακή Διασπορά στον κόσμο • Διακρίνουν και να σχολιάζουν τα δεδομένα της οργάνωσης ομογενών σε κοινότητες, σχολεία όπου διδάσκεται η ελληνική γλώσσα, εκπαιδευτικό υλικό και οποιοδήποτε άλλο εκπαιδευτικό υλικό. • Αξιολογούν και να ασκούν κριτική στα προγράμματα σπουδών για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης / ξένης γλώσσα • Συνυπολογίζουν και να συνεκτιμήσουν τη σχέση γλώσσας και πολιτισμού/κουλτούρας • Εξοικειωθούν, να κρίνουν και να εφαρμόσουν κατάλληλες πρακτικές και μεθόδους για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερη / ξένη γλώσσα, καθώς και στοχοθεσία για ένα ειδικό πρόγραμμα σπουδών 		
Προαπαιτούμενα	Κανένα	Συναπαιτούμενα	Κανένα

Περιεχόμενα μαθήματος	<p>Το περιεχόμενο περιλαμβάνει τα εξής θέματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> - μεταναστευτική, ιστορική και νεότερη διασπορά - οργάνωση ελληνικών κοινοτήτων - δεδομένα για την διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας - η ελληνική ως δεύτερη γλώσσα στη διασπορά - η ελληνική ως ξένη γλώσσα στη διασπορά - τα χαρακτηριστικά των ομογενών μαθητών - εκπαιδευτικό υλικό - η διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας σε ένα διαδικτυακό περιβάλλον
Διδακτική μεθοδολογία	<p>Διαλέξεις και παρουσιάσεις σχετικά με την Ελληνοκυπριακή διασπορά.</p> <p>Σχολιασμός του τρόπου οργάνωσης σχολείων και εκκλησιών καθώς και κοινοτήτων.</p> <p>Συζήτηση και σχολιασμός σχετικά με την μετανάστευση και τους πρόσφυγες.</p> <p>Σχολιασμός σε ιστορικό υλικό και αρχεία που διαφωτίζουν την Ελληνοκυπριακή διασπορά και τη σχέση της με την πατρίδα.</p> <p>Επιπλέον σχόλια σχετικά με οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα που αναδύθηκαν λόγω αυτής της μετανάστευσης.</p>
Βιβλιογραφία	<ul style="list-style-type: none"> • Karatsareas, P. (2020). From village talk to slang: the re-enregisterment of a non-standardised variety in an urban diaspora. <i>Journal of Multilingual and Multicultural Development</i>. 42(9), pp. 827-839. • Ioannidou, E., Karatsareas, P., Lytra, V. & S. Tsiplakou (2020). Why and how to integrate nonstandard linguistic varieties into education: Cypriot Greek in Cyprus and the UK. <i>Languages, Society & Policy</i>. https://doi.org/XXX • Matras, Y. and Karatsareas, P. (2020). Non-Standard and Minority Varieties as Community Languages in the UK: Towards a New Strategy for Language Maintenance.

- Karatsareas, P. & Charalambidou, A. (2020). Exploring linguistic hybridity and lexical creativity in the UK's Greek Cypriot diaspora: the Grenglish Project. *Cahiers du Centre d'Études Chypriotes*, 50.
- Andrianova, A. (2020). The Reception of Cavafy in Russia and Ukraine. In *Scandinavian Journal of Byzantine and Modern Greek Studies*.
- Χατζηδάκη, Α. 2016. Η ελληνική γλώσσα ως δεύτερη και ως ξένη στη διασπορά – Εκπαιδευτικές δράσεις και νέα δεδομένα. [Κεφάλαιο Συγγράμματος]. Στο Σκούρτου, Ε., Κούρτη-Καζούλλη, Β., Σελλά-Μάζη, Ε., Χατζηδάκη, Α., Ανδρούσου, Α., Ρεβυθιάδου, Α., Τσοκαλίδου, Π. 2016. *Διγλωσσία & Διδασκαλία της Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας*. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. κεφ 3. Διαθέσιμο στο: <http://hdl.handle.net/11419/6351>
- Δαμανάκης, Μ. (1998). Τò πολιτισμικὸ ἐλάχιστο ὡς στοιχεῖο τοῦ αὐτοπροσδιορισμοῦ καὶ τῆς αὐτοαντίληψης. Σέ: Ἡ Παιδεία τοῦ γένους τῶν Ἑλλήνων. Πρακτικὰ διημερίδας, 30 καὶ 31 Ὀκτωβρίου 1998. Ἀθήνα: ΙΣΤΑΜΕ, 121-128.
- Δαμανάκης, Μ. (1999) Ἐθνοπολιτισμικὴ Ταυτότητα καὶ Ἐκπαίδευση στὴν Ἑλληνικὴ Διασπορά, στό: Δαμανάκης Μ., Μιχελακάκη Θ. (ἐπιμ.) Ἑλlynόγλωσση ἐκπαίδευση στὸ ἐξωτερικόν. Πρακτικὰ Πανελληνίου-Πανομογενειακοῦ Συνεδρίου, Ρέθυμνο 26-28 Ἰουνίου 1998, Ρέθυμνο: Ε.ΔΙΑ.Μ.Μ.Ε, 36-47.
- Δαμανάκης, Μ. (2001) Ἡ διαμόρφωση τῆς ἐθνικῆς καὶ πολιτισμικῆς ταυτότητας τῶν ἐλληνοπαίδων ἐξωτερικοῦ, Ἐπιστῆμες Ἀγωγῆς, τ.1/2001, 7-19.
- Δαμανάκης, Μ. (2001). Θεωρητικὴ προσέγγιση τῆς κοινωνικοποίησης τῶν ἐλληνοπαίδων τῆς διασποράς. Σέ: Μ. Βάμβουκας, Μ. Δαμανάκης & Γ. Κατσιμαλῆ (ἐπιμ.), Προλεγόμενα ἀναλυτικοῦ προγράμματος γιὰ τὴν ἐλlynόγλωσση ἐκπαίδευση στὴ διασπορά. Ρέθυμνο: Ε.ΔΙΑ.Μ.Μ.Ε, 15-48.
- Δαμανάκης, Μ. (2004) Νεοελληνικὸ Κράτος καὶ Νεοελληνικὴ Διασπορά: Θεσμικὲς καὶ ἐκπαιδευτικοπολιτικὲς διαστάσεις στὴ μεταξύ τους σχέση, στό: Δαμανάκης Μ., Καρδάσης Β., Μιχελεκάκη Θ., Χουρδάκης Α., (ἐπιμ.) Ἱστορία τῆς Νεοελληνικῆς Διασποράς Ἔρευνα καὶ Διδασκαλία. Πρακτικὰ Συνεδρίου 4-6 Ἰουλίου 2003, Ρέθυμνο: Ε.ΔΙΑ.Μ.Μ.Ε, 25-44.
- Δαμανάκης, Μ. (2007) Ταυτότητες καὶ ἐκπαίδευση στὴ Διασπορά. Ἀθήνα: Gutenberg

- Διαλεκτόπουλος, Θ. (2008). Νέοι της Διασποράς. Πολλαπλές Έλληνικές Ταυτότητες. Θεσσαλονίκη: Έταιρεία Έλληνοευρωπαϊκών Μελετών.
- Κωνσταντινίδης, Σ. (2004) Έλληνική Διασπορά και Ιστορία, στό: Δαμανάκης Μ., Καρδάσης Β., Μιχελεκάκη Θ., Χουρδάκης Α., (έπιμ.) Ιστορία της Νεοελληνικής Διασποράς Έρευνα και Διδασκαλία. Πρακτικά Συνεδρίου 4-6 Ιουλίου 2003, Ρέθυμνο: Ε.ΔΙΑ.Μ.Μ.Ε, 45-49.
- Τσοκαλίδου, Ρ. (1999). Διαπιστώσεις Πρώτης Επιτόπιας Έρευνας στις Έλληνόφωνες Έστίες στον Λίβανο και στη Συρία. Σέ: Έλληνόγλωσση Εκπαίδευση στο Έξωτερικό. Πρακτικά Πανελληνίου-Πανομογενειακού συνεδρίου, 26 έως 28 Ιουνίου 1998. Ρέθυμνο: Ε.ΔΙΑ.Μ.Μ.Ε, 394-403. Έπουργείο Έξωτερικών, Διεύθυνση Αποδήμων Έλλήνων (1992) ΌΈλληνισμός του Έξωτερικού, Β΄ έκδοση, Αθήνα: Έκδοτική Έλλάδος.
- Χασιώτης, Ι. (1993) Έπισκόπηση της Ιστορίας της Νεοελληνικής Διασποράς. Θεσσαλονίκη: Βάνιας.
- Δαμανάκης, μ. (Επιμ.) (2014α). Ελληνόγλωσση εκπαίδευση και ηλεκτρονική μάθηση στη διασπορά. Αποτελέσματα μιας εμπειρικής έρευνας ως προαπαιτούμενα για την ανάπτυξη ενός περιβάλλοντος ηλεκτρονικής μάθησης. Ρέθυμνο: ΕδιΑμμΕ.
- Δαμανάκης, μ. (2014b). Ελληνική Νεομετανάστευση προς Γερμανία. Στο μ. Δαμανάκης, Σ. Κωνσταντινίδης, & Α. Τάμης (Επιμ.), Νέα μετανάστευση από και προς την Ελλάδα (σσ. 139-175). Αθήνα: Αλεξάνδρεια (πανεπιστήμιο Κρήτης/ΚΕμΕ).
- Δαμανάκης, Μ., Κωνσταντινίδης, Σ., & Τάμης, Α. (Επιμ.) (2014). Νέα μετανάστευση από και προς την Ελλάδα. Αθήνα: Αλεξάνδρεια (πανεπιστήμιο Κρήτης/ΚΕμΕ).
- Σπαντιδάκης, Γ., χατζηδάκη, Α., Κούρτη-Καζούλλη, Β., Βασαρμίδου, δ., & χατζηπαναγιωτίδη, Α. (2014). Γλωσσική μάθηση Υποστηριζόμενη από τον Υπολογιστή. Στο Α. Χατζηδάκη, Γ. Σπαντιδάκης & π. Αναστασιάδης (Επιμ.), Ελληνόγλωσση εκπαίδευση και ηλεκτρονική μάθηση στη διασπορά. Σχεδιασμός και ανάπτυξη ενός διαδικτυακού μαθησιακού περιβάλλοντος (σσ. 39-54). Ρέθυμνο: ΕδιΑμμΕ.
- Gogonas, N. (2015a). Language Ideologies, management and practices among Greek migrant families in Luxembourg. Paper presented at the Rethinking Language Diversity and Education Conference, Rhodes, 28-31 May 2015.

	<ul style="list-style-type: none"> • Gogonas, N. (2015b). Family Language Policies among Greek Migrants in Luxembourg. Paper presented at the ECER Conference (Budapest, 7-11 September 2015). • Kourtis-Kazoullis, V., Spantidakis, G., & Chatzidaki, A. (2014). An electronic learning environment for Greek-language intercultural education in the Diaspora. In: INTED2014 Proceedings: 8th International Technology, Education and Development Conference (1847-1854) (Valencia, Spain, 10-12 March, 2014). ISBN: 978-84-616-8412-0 / ISSN: 2340-1079. http://iated.org/iceri2013 (last accessed 11.10.2015) • Panagiotopoulou, A., & Rosen, L. (2015). New (Educational) Migration to Québec (Canada) as a “Family Project”. Paper presented at the ECER Conference (Budapest, 7-11 September 2015).
Αξιολόγηση	<p>1 ενδιάμεση εξέταση (πρόοδος) 22%, βασισμένη στο θεωρητικό πλαίσιο</p> <p>1 σχέδιο εργασίας (project) based on the migration in several countries 22%</p> <p>2 αναστοχαστικά ημερολόγια 3+3%</p> <p>1 τελική εξέταση 50%</p>
Γλώσσα	Ελληνικά